

Виробництво та його фактори

Виробництво - це процес створення матеріальних благ, необхідних для існування й розвитку людського суспільства.

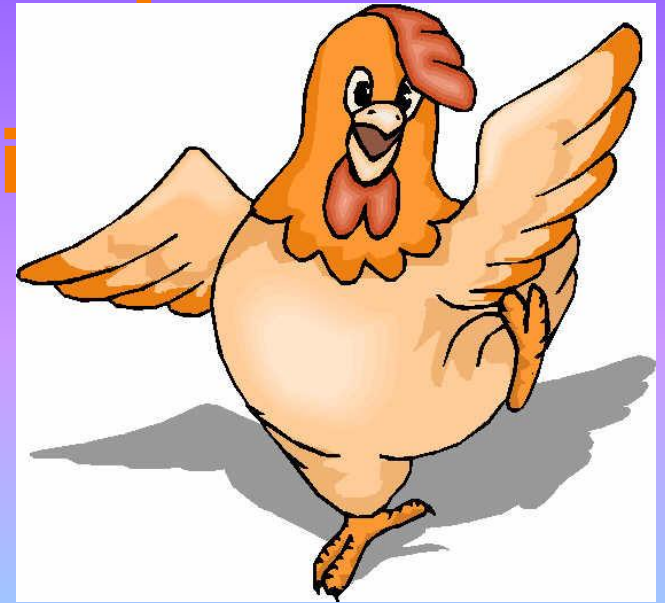
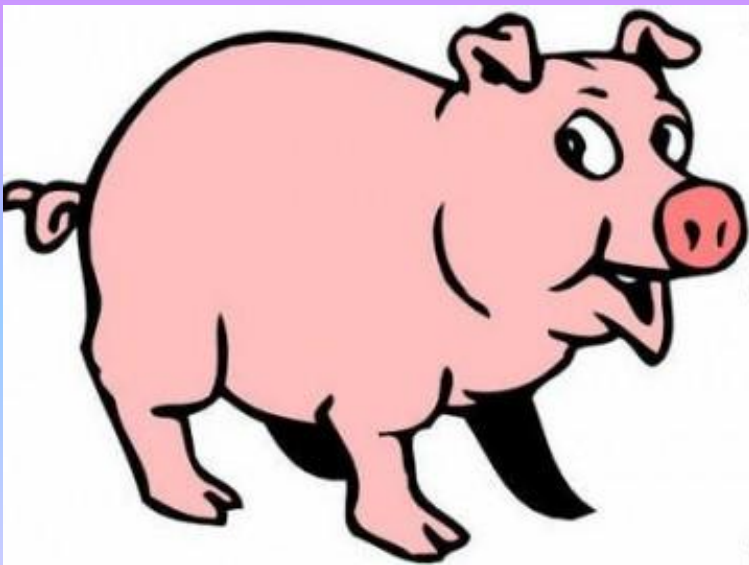
Натуральне
виробництво

Товарне
виробництво

Форми організації виробництва

Суспільне
виробництво

Натуральне виробництво – тип господарювання, при якому продукти праці призначаються для задоволення власних потреб виробників, для споживання усередині господарства.

Товарне виробництво – тип господарювання, при якому продукти праці виробляються відокремленими господарюючими суб'єктами

для задоволення не власних, а суспільних потреб шляхом купівлі-продажу.

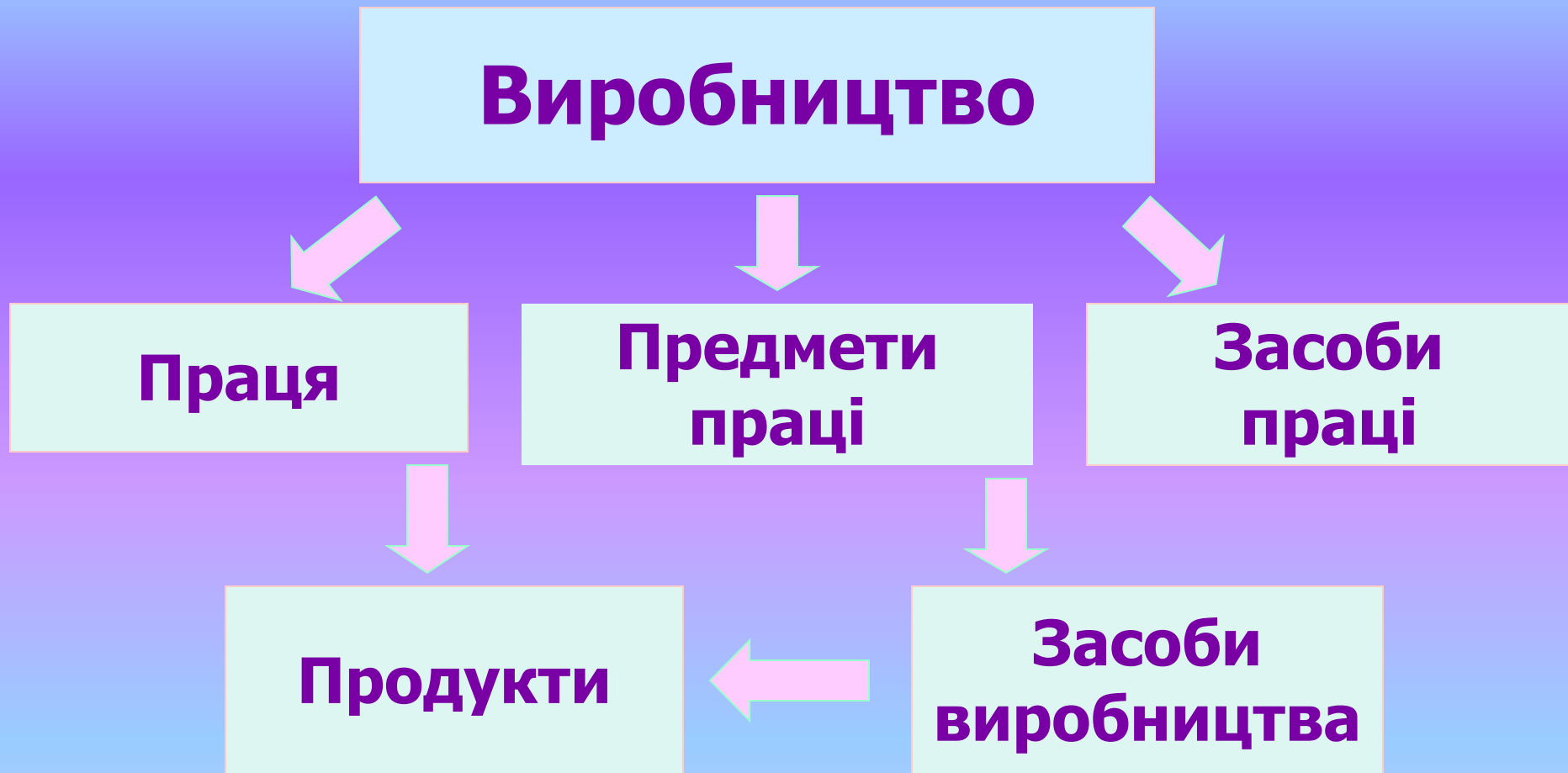

**Суспільне
виробництво –**
виробництво, у якому
основою є поділ праці
всередині гігантських
компаній, коли їх філії
в багатьох країнах є
постачальниками
деталей та вузлів, які
не є товарами.

Елементи процесу виробництва

Економічні ресурси (фактори виробництва) – всі види ресурсів, що використовуються в процесі виробництва.

Основні риси економічних ресурсів:

- ▣ обмеженість***
- ▣ взаємозамінюваність***
- ▣ взаємодоповнюваність***
- ▣ мобільність***

Економічні ресурси

Матеріальні

Земля

Капітал

Людські

Праця

Підприємницькі
здібності

І
н
ф
о
р
м
а
ц
і
я

Земля (природні ресурси) – усі блага природи, які використовуються в процесі виробництва:

**Земля
(грунт)**

Лісові

Водні

Надра

Агрокліматичні

біологічні

- З метою диференціації земель щодо продуктивності розробляють кадастри – бальні оцінки різних земельних ділянок.

- Обмеженість земель зумовлює раціональне використання їхньої природної родючості, поліпшення стану природних об'єктів, використання інтенсивних технологій, які забезпечують підвищення продуктивності та ефективності господарювання і подальшого використання землі.

Праця – це сукупність умінь, навичок, фізичних та інтелектуальних можливостей людини, тобто її робоча сила, яку вона використовує у процесі економічної діяльності.

Основа праці – трудо́ві ресурси – усі люди працездатного віку (за винятком інвалідів та інших людей, які не здатні до праці) і працюючі, які старші або молодші працездатного віку.

Останнім часом засоби виробництва змінюються з певних обставин:

- о вплив науково-технічного прогресу,**
- о наукомісткість виробництва,**
- о зростання екологічного навантаження на природу.**

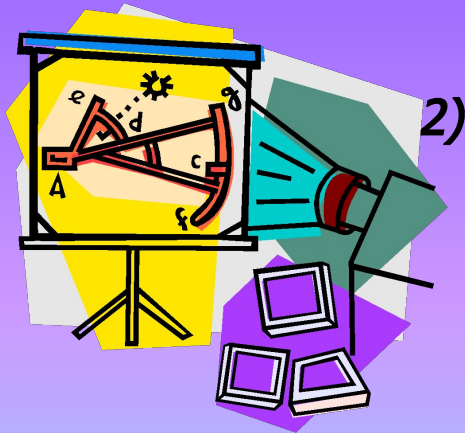
Це призводить до потреби у вищій кваліфікації працівників та модернізованому науковому забезпеченні.

Капітал як фактор
виробництва – це
засоби
виробництва, що
належать
підприємцям або
іншим власникам і
використовуються в
процесі створення
речей і послуг.

Капітал складається із таких частин:

- 1) *Грошовий капітал* – кошти, призначені для організації та розширення виробництва, придбання знарядь, матеріалів і сировини, найму робітників і менеджерів.

- 2) *Реальний (матеріальний) капітал* – засоби виробництва тривалого й короткочасного використання.

- 3) *Людський капітал*: маються на увазі рівень освіти, кваліфікація, досвід, працездатність, рівень загальної культури, етичні цінності людей.

Капіта л

Власний

(належить
власникові фірми)

Залучен ий

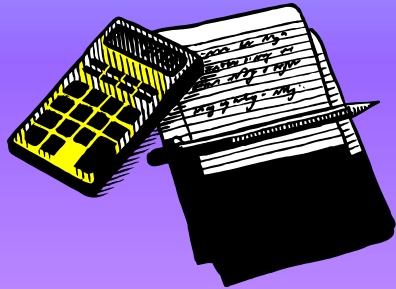
(отриманий через кредити чи
боргові зоб'язання)

Співвідношення різних видів капіталу на підприємстві відображається у балансі.

Утворення капіталу:

утримання від споживання

заощадження

інвестування заощаджених коштів у
подальше виробництво

Підприємливість – об'єднуючий чинник виробництва, що передбачає наявність цілеспрямованості, знань, вміння йти на ризик, використання законних можливостей для досягнення певної мети. хист до управління людь

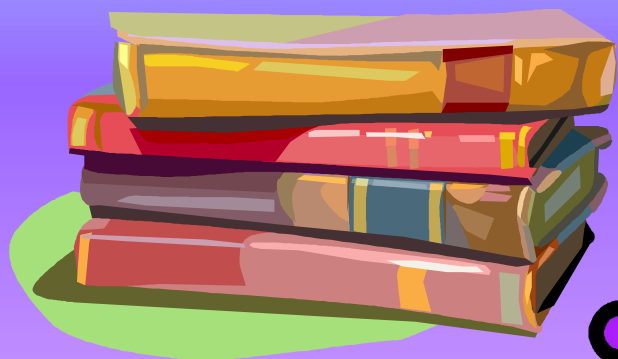
Діяльність підприємців у будь-якій сфері економіки називається підприємництвом.

Підприємницька діяльність – це діяльність, спрямована на поєднання усіх чинників виробництва – землі, праці, капіталу з управлінським хистом заради створення товарів та послуг і одержання прибутку.

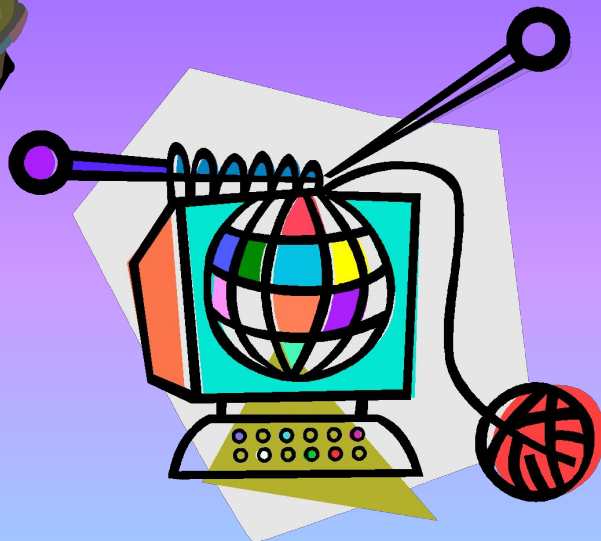

**Інформація -
сукупність
інформаційних
об'єктів, відображених
у знаковій формі на
матеріальних носіях,
що містять інформацію
про події та процеси
реального світу.**

Інформаційні ресурси можуть бути представлені:

паперовими
документами

автоматизованими
інформаційними
системами

базами і банками
даних

Кожен вид ресурсів приносить певний вид доходу:

- *праця* – заробітна плата
- *капітал* – відсоток на вкладені гроші
- *земля* – рента
- *підприємницька діяльність* – прибуток підприємцю

Джерела:

- о Загальна економіка / І. Ф. Радіонова. – К-П.: Абетка-НОВА, 2002. – 383 с.
- о Методичний посібник до Робочого зошита із загальної економіки / Ю. С. Латер, І. В. Ящишина – К-П.: Абетка-НОВА, 2004. – 179 с.
- о Основи економіки / О. Є. Дахнова – Х.: Весна, 2008. – 223 с.
- о Усі уроки економіки 10 клас / Упоряд. Н. С. Макарова. – Х.: Основа, 2006. – 288 с.
- о <http://uk.wikipedia.org>
- о <http://www.ukr.vipreshebnik.ru>
- о <http://library.if.ua>
- о <http://www.ekonomiks.net.ua>

